N°. 94.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 25 NOVEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten November.

De regering heeft thans een begin gemaakt met te voldoen aan het sedert lang door de meerderheid in de wetgevende vergadering uitgedrukte verlangen naar eene verandering in het personeel der prefecten, en naar verwijdering der zoodanige die in de eerste tijden na de omwenteling van Februarij tot die gewigtige betrekking zijn verheven. De *Moniteur* van den 21sten dezer behelst eene lijst van een twintigtal prefecten, benoemd ter vervanging van anderen, die deels afgezet, deels tot andere functiën geroepen zijn. Onder degenen die verwijderd zijn, vindt men er zelfs eenigen, die eerst onder het bewind van den President der Republiek benoemd waren geworden; terwijl onder de benoemden personen zijn, die de waardigheid van prefect onder de regering van Koning *Lodewijk Philips* bekleed hadden. Men verwachtte dat deze veranderingen spoedig door nog meerdere gevolgd zouden worden.

— In de zitting der Wetgevende Vergadering van gisteren kwamen verschillende voorstellen van niet algemeen belang ter sprake. Omtrent een voorstel, strekkende om het getal Ministers te bepalen, stelde de commissie de verwerping voor, maar een gedeelte der regterzijde sloot zich bij de stemming aan de Bergpartij aan, waarop de meerderheid besliste dat er reden bestond het voorstel in nadere overweging te nemen. Met eene groote meerderheid werd een voorstel van den heer *Raspail* verworpen, dus luidende: «Elk burger, die het beroep van bankier uitoefent, zal niet tot Minister kunnen worden benoemd." Bij de ontwikkeling van dit voorstel sprak de heer *Raspail* van een Minister, die in eenige jaren $1^1/_2$ millioen had overgelegd; welke verklaring veel rumoer in de Vergadering verwekte, zoodat de Voorzitter tusschen beide moest komen.

De zitting der wetgevende vergadering van heden is wederom voorbeeldeloos onstuimig geweest. Bij gelegenheid dat de minister van binnenlandsche zaken, in antwoord op eene interpellatie van den heer *Crémieux*, aankondigde dat hij binnen weinige dagen een ontwerp van wet zou indienen, om te voorzien in het lot dergenen die bij de gebeurtenissen van Februarij en Junij 1848 gekwetst zijn, en der weduwen en weezen van de daarbij omgekomenen, heeft de heer *Ségur d'Aguesseau*, een lid van de uiterste regter zijde, de vraag tot den minister gerigt, of in den door hem voor te stellen onderstand ook de dappere municipale garde zou deelen, die in Februarij 1848 voor de zaak der orde gestreden had, en die alleen de belangstelling der natie verdiende. Deze laatste woorden, die door de linker zijde als een regtstreeksche aanval op de tegenwoordige orde van zaken beschouwd werd, gaf aanleiding tot een geweldigen storm, die langer dan een uur aanhield en volgens de berigten alles overtrof wat men nog van dien aard gezien had. Een vervaarlijk geschreeuw, bedreigingen en uittartingen beletteden den president en verschillende sprekers om zich te doen verstaan; er hadden uitdagingen plaats; sommige leden schenen te midden der vergadering handgemeen te willen worden; de uiterste linker zijde werd in massa door den presiden tot de orde geroepen, en verwijderde zich daarop om een protest tegen den president op te maken en te teekenen. De beraadslagingen, die na deze verwijdering, onder den pijnlijken indruk van het gebeurde, over verschillende voorstellen van weinig aanbelang plaats hadden, hebben niets merkwaardigs opgeleverd.

— De heer *Charras* heeft voorgesteld, de diamanten der kroon, welke eene waarde van 20,900,000 francs vertegenwoordigen, ten behoeve der schatkist te verkoopen.

— Men spreekt van eene toenadering tusschen den President der Republiek en den heer *E. de Girardin*.

— Na drie dagen over het vredesverdrag met Oostenrijk beraadslaagd te hebben, heeft de Kamer der Gedeputeerden te Turijn den 16den dezer, met 72 tegen 66 stemmen, besloten de debatten te verdagen. Zulks kan als eene nederlaag voor het Ministerie beschouwd worden, maar men weet niet wat daarvan het gevolg zal zijn, daar het verdrag zijne uitvoering toch reeds heeft erlangd, en dus alleen de goedkeuring der Vertegenwoordiging mist. — Te Rome had men den 12den dezer vernomen, dat de Spaansche troepen te Porto d'Auza werden ingescheept, om naar Spanje terug te keeren.

— De berigten uit Oran luiden zeer treurig; reeds was een zesde gedeelte der bevolking aan de *cholera* bezweken; een bataillon tirailleurs, dat 400 man sterk was geweest, had 200 manschappen verloren. Alle zaken stonden stil; de winkels waren gesloten; in een huis waren al de bewoners, tien in getal, in éénen nacht gestorven. Den 10den dezer was de cholera aldaar aanmerkelijk afgenomen, maar had zich toen in de omstreken verbreid.

Van den 22sten.

Ten gevolg der onstuimige zitting in de wetgevende vergadering van gisteren is geweest een tweetal duels tusschen de heeren *Brives* en *Bérard* en tusschen de heeren *Bertholon* en *Ségur d'Aguesseau*, welke echter beiden zonder bloedstorting afgeloopen zijn.

In de zitting van heden heeft de heer *A. Thouret* willen protesteren tegen de weigering van den president der vergadering in de zitting van gisteren, om den heer *Ségur d'Aguesseau* tot de orde te roepen; de president heeft hem echter daarover het woord niet willen geven, noch de vergadering hem willen aanhooren. De linker zijde heeft zich te vreden moeten houden met een soort van protest in hare dagbladen te plaatsen.

In den aanvang der zitting van heden heeft de vertegenwoordiger *Pierre Bonaparte* het woord gevraagd, eensdeels om zijn gedrag te verdedigen, anderdeels om eene gemotiveerde order van den dag voor te stellen, volgens welke het iederen vertegenwoordiger vrij zou staan, welke tijdelijke missie hij ook had, naar goedvinden zijn post te verlaten, om zijn mandaat als volksvertegenwoordiger te vervullen. Bij de stemming verklaarde zich echter niemand, zelfs geen lid der linker zijde, voor dit voorstel, zoodat deze poging van *Pierre Bonaparte* tot eene gehoopte eerherstelling geheel mislukte. In zijne gehouden rede had hij vrij duidelijk gezinspeeld op de plannen die volgens hem op het Elysée tegen de constitutie werden gesmeed; mogt zijn neef, de President der Republiek, echter buiten de constitutie willen gaan, hij zou in hem een onwrikbaren tegenstander vinden.

— Het dagblad *la Patrie* wordt regterlijk vervolgd, wegens hoon jegens den President der Republiek, en wegens aanzetting tot haat en minachting van het gouvernement.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 57; 5 pCt. 89,95; Rom. L. 82.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten November.

— Volgens berigten uit Kopenhagen van den 17den meende men aldaar reden te hebben om voor eene spoedige hervatting van vijandelijkheden in Sleeswijk te vreezen. In verband hiermede verdient een berigt uit Kassel van den 20sten dezer opmerking, volgens hetwelk het eerst kort geleden uit Sleeswijk teruggekeerde Keurhessische contingent, na ontvangst eener telegraphische depêche uit Berlijn, bevel had ontvangen om zich onverwijld marschvaardig te houden.

— In berigten uit Frankfurt van den 20sten dezer wordt gesproken van nieuwe moeijelijkheden welke tusschen Oostenrijk en Pruissen over het in werking treden der voorloopige bonds-commissie zouden ontstaan zijn, en ten gevolge waarvan men vreesde dat die commissie niet alleen vooreerst nog niet aan het hoofd der Duitsche zaken zoude geplaatst worden, maar zelfs dat de bij het traktaat van 30 September voor den duur van haar bewind bepaalde tijd welligt zou kunnen verloopen zijn, alvorens zij in werking heeft kunnen treden. Van welken aard de nieuw opgerezen bezwaren zouden zijn, wordt in de berigten niet duidelijk opgegeven.

— Het Ministerie van Oorlog te Berlijn heeft de ontwapening der verschillende vestingen aan den Rijn verordend, en den 17den dezer is daarmede reeds aangevangen.

— Volgens berigten uit Weenen van den 17den, zou de Keizer den volgenden dag de reis naar Praag aanvaarden, ten einde het in Boheme bijeengetrokken legerkorps in oogenschouw te nemen.

— Volgens berigten uit Bologna van den 9den dezer, werd aldaar door de Oostenrijksche troepen ijverig aan de versterking der stad gearbeid. In den omtrek werden alle boomen omgehouwen, die de werking van het geschut zouden kunnen belemmeren. — Een gedeelte der vesting was naar Piacenza gerukt, alwaar een observatiekamp, onder bevel van den generaal *Aspre*, gevormd werd.

— Volgens berigten uit Widdin van den 4den dezer, hadden toen de gezamenlijke Hongaarsche en andere vlugtelingen, die nog ten getale van omstreeks 4000 man achter gebleven waren, die stad verlaten, en waren zij naar Schumla overgebragt. Daaronder bevonden zich *Kossuth*, *Perczel*, graaf *Batthyani*, *Meszaros* en *Bem*. Weener bladen meenen in dezen maatregel een bewijs te zien, dat de Turksche regering er niet aan denkt, de vlugtelingen naar het binnenste des rijks te doen overbrengen, en drukken de verwachting uit, dat men hen naar Varna zal voeren, en hun aldaar de gelegenheid zal geven, over zee het Turksche gebied te verlaten.

Intusschen is het zoo lang verwachte antwoord uit Weenen en Petersburg, betreffende de uitleverings-kwestie, den 2den en 3den te Konstantinopel ontvangen. Het Oostenrijksche kabinet ziet, bij eene nota, bepaald van de uitlevering der vlugtelingen af, en verlangt slechts hunne verwijdering van de grenzen en hunne zorgvuldige bewaking. De Oostenrijksche

gezant heeft bereids zijn voornemen aan de Porte te kennen gegeven, om de betrekkingen weder aan te knoopen, zoodra de plaats voor het verblijf der vlugtelingen bekend is. Rusland ziet met betrekking tot het verdrag van Kutschuk-Kainardschi, hetwelk uitlevering of verdrijving van het Turksche gebied vorderd, van de uitlevering af, en verlangt alleen de verbanning der vlugtelingen uit Turkije. Zoodra de Porte dit goedkeurde, zou de Russische gezant eveneens zijne betrekking weder aanknoopen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten November.

In het Belgische blad *le Précurseur* van den 21sten dezer, door ons, nopens de *gemeenschapsmiddelen tusschen Holland en Belgie*, een allerlezenswaardigst en ook vooral voor deze streken hoogstbelangrijk artikel aangetroffen wordende, zoo hebben wij niet kunnen afzijn, hetzelve woordelijk aan onze geachte lezers mede te deelen; luidende hetzelve als volgt:

«Het *Journal de Bruxelles* geeft den wensch te kennen, «dat bij de behan- «« deling der begrooting van openbare werken, men ernstiglijk het oog moge «« vestigen op de *verbetering der gemeenschapsmiddelen van Belgie met Holland*.

«« Het is inderdaad te betreuren dat de meeste onzer nabij de Hollandsche «« grenzen gelegene streken zich bijna ten eenenmale van middelen van ge- «« meenschap met de Nederlandsche districten, steeds moeten verstoken «« zien. — Terwijl onze betrekkingen met *Frankrijk, Duitschland* en *Engeland* «« zoo zeer vergemakkelijkt zijn en zulks tegen aanzienlijke opofferingen en «« hoogstbelangrijke kosten, bestaan er met Holland niet dan zeer kostbare «« en dus den handel ook zeer drukkende gelegenheden. Ter naauwer nood «« hebben wij twee of drie groote wegen, die ons voeren naar dat land, «« hetwelk nogtans zoo belangrijk is voor onzen handel, nijverheid en land- «« bouw. — Onderscheidene ontwerpen werden reeds gevormd om dezen «« staat van zaken te verbeteren, maar tot heden bleven alle zonder uit- «« voering, dan eens omdat de fondsen ontbraken, dan weder omdat er zich van «« de zijde der militaire genie bezwaren opdeden, zoodat het beste gedeelte «« onzer Provinciën *Antwerpen* en *Limburg* als het ware geisoleerd blijft; «« ten noorden ontmoet derzelver bevolking eene linie van douanen, welker «« gestrengheid verhoogd wordt door de moeijelijke gemeenschap; ten zuiden «« zien zij zich belemmerd door de soort van woestenij, welke alnog *het* «« *Kempenland* aanbiedt.

«« Wij vestigen alzoo dringend de aandacht van ons Gouvernement en de «« Kamers op dit onderwerp. De opofferingen welke men zich getroosten «« zoude om onze betrekkingen uit te breiden met een Land hetwelk altijd «« naauw aan ons verwant was, zouden tot de meest welbegrepene behooren «« en vruchten moeten dragen, van welke geheel *Belgie* en ook *Nederland* «« de voordeelen genieten zouden." "

«Deze opmerkingen komen ons hoogstbillijk voor. Wij sluiten ons van «alle zijden aan die denkbeelden aan, en voegen er zelfs nog bij dat de «*Belgische Spoorweg-linie*, naar ons inzien, sedert lang had moeten ver- «bonden zijn met die der *Nederlanden*. Het is eene leemte in ons Spoorweg- «stelsel, die hetzelve gebrekkig maakt, dan wanneer het volgens aller ge- «voelen volmaakt moest zijn. En deze leemte is des te meer te betreuren, «des te onbegrijpelijker zelfs, vermits de daarstelling van eenen *Spoorweg*, «welke *Antwerpen met Breda* zoude verbinden, betrekkelijk weinig zoude «kosten, daar het terrein geniveleerd, ja zelfs meerendeels als het ware «voorbeschikt daartoe kan worden geacht. Wij zullen alzoo de reclame «van het *Journal de Bruxelles* uit alle onze magt ondersteunen, en smeeken «ons Gouvernement om zich zoodra mogelijk ernstiglijk met deze zaak onledig «te houden."

Tot dus verre de *Précurseur*; ook wij sluiten ons volgaarne aan bovenstaande allezins gegronde denkbeelden aan. Ook wij gevoelen innig en sedert lang reeds de behoefte aan verbetering onzer gemeenschapsmiddelen en vooral ook aan eene naauwere vereeniging met het naburige, ook voor ons en geheel *Holland* zoo belangrijke *Belgie*. Als weerklank op het bovenstaande artikel, zien wij ons dan ook door de te dezer stede gevestigde *Kamer van Koophandel en Fabrijken voor het Arrondissement Breda* gemagtigd aan den *Précurseur* te kennen te geven, dat door haar dezer dagen op nieuw deswege de noodige vertoogen aan het Nederlandsche Gouvernement werden ingediend en wel hoofdzakelijk tot daarstelling van eene *Stoomvaart van Rotterdam regtstreeks op Breda door middel van een Kanaal van den Moerdijk op die stad en de verlenging dier lijn door eenen ijzeren spoorweg op Antwerpen*.

De uitslag dier pogingen wordt verlangend door gezegde Kamer te gemoet gezien, ten einde, naar gelang van dien, onmiddellijk de noodige openingen mede aan de Belgische Regering te kunnen doen.

In de zitting van de Tweede Kamer van gisteren zijn ingekomen drie Koninklijke boodschappen, respectivelijk ten geleide van de drie volgende wets-ontwerpen met daarbij behoorende memorien van toelichting, als:

1°. van een wets-ontwerp tot vaststelling van het brievenport en tot regeling der aangelegenheden van de brievenposterij;

2°. van een wets-ontwerp houdende nadere bepalingen omtrent het opgeheven bijzonder fonds voor de proceskosten, en

3°. van een wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Algemeene Lands-drukkerij voor 1850 en aanwijzing van middelen tot dekking dier uitgaven.

Door den Voorzitter is aan de Vergadering kennis gegeven, dat door de afdeelingen verkozen zijn:

tot rapporteurs over het wets-ontwerp, houdende voorziening omtrent den overgang in werkelijke schuld van uitgestelde schuld en kansbiljetten, de de heeren: *van Rijckevorsel*, *van Hall*, *van Doorn*, *van der Heide* en *Meeussen*;

- tot rapporteurs voor de ontwerpen van wet, houdende hoofdstuk I tot en met V, der staats-begrooting voor 1850, de heeren: *Fokker*, *Backer*, *Bachiene*, *Witgens* en *Dullert*;

tot rapporteurs voor de ontwerpen van wet, houdende het overige gedeelte der staatsbegrooting voor 1850, de heeren: *Heemskerk*, *Duijmaer van Twist*, *Poortman*, *de Monchy* en *van Zuijlen van Nyevelt*.

Door de Commissie voor de verzoekschriften is omtrent eenige adressen verslag uitgebragt, en heeft de Vergadering zich achtervolgens met de daaromtrent genomen conclusien vereenigd.

— Woensdag hebben de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal een aanvang gemaakt met het onderzoek der voorgedragene staatsbegrooting voor den jare 1850. — Morgen zal de Kamer des namiddags ten 3 ure, eene openbare zitting houden.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 22sten November 1849, n°. 11, is benoemd tot raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden mr. *U. A. Evertz*, thans raadsheer in het provinciaal geregtshof in Friesland.

— Men verneemt dat de heer *Sloet tot Oldhuis*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, eerstdaags, bij gelegenheid der beraadslagingen over de ontwerpen der begrootingswetten, op nieuw ter sprake zal brengen zijn vroeger ontwerp, in der tijd door den Minister van Koloniën bestreden, tot verkoop van gronden op Java.

— Er loopt een gerucht dat de afgetreden minister van koloniën, *van den Bosch*, tot vice-president van den raad van Neêrlands Indie zou worden benoemd.

— Men verneemt, dat, ten gevolge eener aanschrijving van den minister van oorlog, aan de miliciens der ligting van 1846 door de korpskommandanten, des gevraagd, verlof tot het aangaan van een huwelijk kan worden verleend, onder gehoudenheid echter voor dezulken, die schuld hebben, deze aan te zuiveren.

— De *Arnhemsche Courant* berigt, dat de heer *van Dam van Isselt*, thans gezind is om weder als volksvertegenwoordiger op treden, en zich schaart onder de kandidaten voor de verkiezing te Arnhem van een lid der Tweede Kamer.

— Onze vermaarde romanschrijfster, mejufvrouw *A. L. G. Toussaint*, is den 8sten Maart 1849, door het Bataviaasch genootschap van kunsten en wetenschappen, tot corresponderend lid benoemd. Diezelfde onderscheiding is aan de heeren jonkh. mr. *J. de Bosch Kemper*, mr *J. de Vries* en *P. Scheltema*, allen te Amsterdam, te beurt gevallen.

— Naar men verneemt is men met de voltooijing van het nieuw akademiegebouw te Groningen thans zoo ver gevorderd, dat de inwijding zal kunnen plaats grijpen in de eerste helft van het volgende jaar.

— Zr. Ms brik *de Sperwer*, onder bevel van den kapitein-luitenant ter zee *F. G. H. Frucht*, is dingsdag van Hellevoetsluis naar Suriname vertrokken.

Zr. Ms. fregat *de Prins van Oranje*, onder bevel van den kapitein ter zee, *J. F. D. Bouricius*, is Maandag in Texel binnengekomen.

— In den nacht van den 21sten op den 22sten November, heeft men ingebroken in de bakkeet van *Pieter Bartelen*, landbouwer, wonende onder Oudenbosch. De dieven vonden echter niets van hunne gading, daar slechts een weinig looze boekweit op den zolder der keet lag en zijn overrigter zake vertrokken.

De bouwlieden mogen hier eene waarschuwing uit nemen hoe verkeerd het is granen, brood of andere goederen in de bakkeeten te laten verblijven; de ondervinding toch leert, dat de meeste inbraken geschieden in die keeten, gewoonlijk van de woonhuizen afgescheiden. — Vindt men daar niets, dan trekken de dieven af, en de bewoners hebben geene schade geleden.

— Met de jongste Overlandmail zijn een reeks Javasche Couranten tot den 29sten September ontvangen.

Den 25sten Augustus zijn door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal, goedgekeurd de akten, waarbij, van wege en in naam van het Nederlandsch Indisch gouvernement, Z. H. *Karel Bernhard*, hertog *van Saxen-Weimar-Eisenach*, luitenant-generaal, kommandant van Zijner Majesteits leger in Neêrlands-Indië, kommissaris voor Balie en Lombok, den 25sten Junij heeft verklaard, af te staan het rijk van Beliling, aan den vorst *Dewa Gedeh Tangkeban*, het rijk van Djambrana, aan *Ratoe Goestie Poetoe Ngoerah Djambrana*, het rijk van Karang Assam, aan *Ratoe Anak Agoeng Ngoerah Ketoet Karang-Assam*, door het regt der overwinning weder tot hunnen wettigen opperheer teruggekeerd, ten gevolge der vervallen verklaring van *Ngoerah Madeh Karang-Assam* en *Goestie Gedeh Ngoerah Karang-Assam* en hunne nakomelingen van den troon van Beliling en Karang-Assam; en zulks ten einde die rijken te regeren, overeenkomstig de wetten van Balie en de kontrakten met het Nederlandsch gouvernement gesloten; zullende de grenzen van die rijken voor hen en voor hunne opvolgers besloten zijn in de grengen, zoo als die bestonden, bij het eindigen van de hostiliteiten op den 16den Junij ll.

Bij proclamatie van den Gouverneur-Generaal, gedagteekend den 25sten Augustus, is verklaard, dat het Nederlandsch-Indisch gouvernement met de vorsten van Balie verkeert in vrede en vriendschap; dat van stonde af alle belemmeringen, ten gevolge der proclamatie van den 22sten April 1848 daargesteld, in het handelsverkeer van en op het eiland Balie, zullen ophouden; dat de gezagvoerders en schepelingen van op de kusten van het eiland Balie schipbreuk lijdende vaartuigen, krachtens de door het Nederlandsch-Indisch gouvernement met de vorsten van dat eiland geslotene overeenkomsten, kunnen verzekerd zijn, van de zijde dier vorsten bescherming voor hunne personen en eigendommen te zullen onderyinden, mits de opvarenden van het gestrande vaartuig het niet als in den hoogsten nood verlaten, en over schip en lading blijven waken, tot dat hun de vereischte hulp en bijstand zal verleend zijn, zullende de vorsten niet verantwoordelijk gehouden worden voor verliezen, geleden door het stranden van vaartuigen, welke door de opvarenden ontijdig mogten verlaten zijn, of voor welker ladingen van de zijde der opvarenden geene waakzaamheid is in acht genomen.

Bij publicatie van den 17den September, heeft de Gouverneur-Generaal kennis gegeven, dat hij, gebruik makende van de tot dit einde verleende Koninklijke magtiging, en het nuttig achtende, zich te begeven naar Banjermassin, Makassar en Madura, besloten heeft, zich, voor eenen korten tijd, van Java en de hoofdzetel van het gouvernement te verwijderen. De Gouverneur heeft het dagelijksch beheer van zaken, gedurende zijne afwezigheid, opgedragen aan den Vice-President van den raad van Neêrlands-Indië, Jhr. *J. C. Reynst*.

Onder de verdere beschikkingen, door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal genomen, merkt men de volgende op:

De hoofdregelen, met opzigt tot het beschikken over 's lands gelden, behooren te zijn: 1°., dat het gouvernement geene magtiging verleent tot het doen van eenige uitgaven, zonder de bewustheid dat, tot bestrijding derzelve, fondsen beschikbaar zijn; 2°., dat geene betaling uit 's lands kas plaats heeft, voor dat respectivelijk de autoriteiten, genoemd in art. 15 der bepalingen op het beheer van 's lands geldmiddelen (*Staatsblad* 1831 n°. 71), de affectatie hebben ingevoerd; 3°., dat alleen voor kleine sommen van deze hoofdregelen kan worden afgeweken.

De betrekking van Gouverneur van Borneo en onderhoorigheden zal onvervuld blijven, tot tijd en wijle de gesteldheid van land en volk eene centrale vestiging van dien ambtenaar op het eiland Borneo, mogelijk en noodig zal doen zijn.

Het Nederlandsch gebied op het eiland Borneo zal zijn verdeeld in twee groote afdeelingen, onder de benaming van wester-afdeeling en zuid- en ooster-afdeeling.

Onder de berigten, verder in de *Javasche Couranten* voorkomende, leest men het volgende: De nieuw benoemde President van het hoog geregtshof, Mr. *C Hultman*, heeft op den 30sten Augustus 1849, in eene openbare algemeene vergadering van dat kollegie, in bijzijn der heeren Advokaten-Generaal en de leden der balie, op eene plegtige wijs zijne aanzienlijke waardigheid aanvaard, bij welke gelegenheid de Vice-President van het hoog geregtshof, namens dit opperregterlijk kollegie, en de Advokaat-Generaal, Mr. *J. A. A. Leemans*, voor het openbaar ministerie, ZHEd. Gestr. op de vereerendste wijs hebben toegesproken.

Te Batavia is het berigt ontvangen, dat de bekwame Duitsche natuuronderzoeker, de heer *Ferdinand van Sommer*, die vroeger aan het Britsch-Indisch bestuur gewigtige diensten had bewezen, en wiens uitgebreide kunde geleid had tot de ontdekking van de rijke kopermijnen in Nieuw-Holland, den 23sten Mei, te Fialarang, behoorende onder de residentie Timor, is overleden aan de gevolgen eener ziekte, welke hem reeds sedert eenigen tijd had aangetast. Uit zucht tot vermeerdering zijner wetenschappelijke kundigheden, en tevens, om aan die kundigheden de meest nuttige toepassing te verzekeren, had hij, uit eigene beweging, zijne diensten aan het Nederlandsch-Indisch gouvernement aangeboden, ter opsporing van koperlagen op Timor en omliggende eilanden, van welker aanwezen aldaar, hij vermeende, zich op grond van geologische beschouwingen, overtuigd te kunnen houden. Zijne onderzoekingen waren dan ook aanvankelijk in zoo verre met eenen gunstigen uitslag bekroond, dat op verschillende plaatsen, en voornamelijk te Fialarang, de meest ontwijfelbare bewijzen waren aangetroffen van het aanwezen van koper, doch hij bezweek, vóór dat zijne onderzoekingen ver genoeg gevorderd waren, om te kunnen beoordeelen in hoe verre eene ontginning dier koperlagen, met hoop op goeden uitslag en voordeel, zou kunnen ondernomen worden.

De *Staats-Courant* deelt voorts nog de volgende bijzonderheden uit Oost-Indië mede:

De inkomende en uitgaande regten op Java en Madura hebben over de acht eerste maanden van 1849 zuiver opgebragt *f*. 3,392,934.26, zijnde *f* 572,463.12½ meer dan in 1847 en *f* 370,373 meer dan in 1848, gedurende hetzelfde tijdvak is verkregen.

Op den 27sten Augustus is Z. M. stoomschip *Bromo* behouden ter reede van Batavia aangekomen, na op den 21sten Julij de Simonsbaai, alwaar drinkwater en steenkolen waren ingenomen, te hebben verlaten.

Door hooge zeeën waren gedurende de reis, de bordessen weggeslagen en de raderkassen zwaar beschadigd.

Op den 29 Augustus is Zijner Majesteits schoenerbrik *Lansier* van Sumatra's Westkust, alwaar tijdens het vertrek van dat vaartuig alles rustig was, ter reede van Batavia aangekomen, en zou eerlang de reis naar Nederland aannemen.

Met het laten volloopen en weder ledig pompen van het drijvend droogdok te Soerabaija is eene proeve genomen, welke een bevredigend resultaat heeft opgeleverd. Zr. Ms. stoomschip *Samarang* zou eerlang in hetzelve wordt gebragt om de noodige herstelling te ondergaan.

Onder de eilanden Goewa Goewa nabij Sumanap zijn in het begin van September 16 groote zeeroovers-vaartuigen gezien, jagt makende op kleine visscherspraauwen. Zr. Ms. stoomschip *Phœnix*, thans in die wateren aanwezig, was derwaarts gezonden.

In den avond van den 14den September heeft eene uitbarsting plaats gehad van den berg Merapie, welke op den volgenden dag door eene tweede is gevolgd, beide vergezeld gaande van een hevig onderaardsch gedruisch. In de residentien Kadoe, Soerakarta, Djokjokarta, Baglen en Banjoemaas zijn steenen en asch gevallen; zelfs in de meest verwijderde dier residentien lag de asch ter dikte van eenen Nederlandschen duim; — men vreest daaruit veel nadeel aan verschillende aanplantingen van rijst als anderzins, terwijl de gelegenheid voor het hoornvee tot grazen uiterst schaars is geworden. Voor zoo veel bekend is heeft, van de bevolking in de nabijheid van den berg gevestigd en welke in tijds was gevlugt, niemand letsel bekomen.

In den ochtend van den 22sten Mei jl., heeft een inlandsch jongeling, te Poeloe Chinco te huis behoorende, een voorbeeld van zelfopoffering gegeven, welke bij personen van dien landaard slechts zelden wordt aangetroffen. Twee Europesche fuseliers, aldaar in garnizoen, hadden zich in eene boot aan den overwal begeven, doch waren door het zinken van het vaartuig in gevaar geraakt. De Jjonge zoon van een inlandsch onderofficier, *Djodongso* genaamd, is uit eigene beweging met eene boot ter hulp gesneld. Het is hem, ofschoon met levensgevaar, gelukt, een der beide militairen te redden; de andere werd levenloos door hem aan wal gebragt. De gouverneur van Sumatra's Westkust heeft eene belooning voor dien jongeling voorgesteld, ook om te dienen tot aanmoediging van anderen.

Omtrent de verrigtingen van de naar Palembang gezondene expeditionnaire troepen waren nog geene berigten van belangrijken aard ontvangen. Op den 5den September was op de hoofdplaats nog niet bekend of de troepen hunne bestemming, Batoe Radja, van waar de operatien zouden aanvangen, hadden bereikt. De resident van Palembang was reeds op den 2den September ter eerstgemelde plaats aangekomen en het scheen dat de tijding van het oprukken onzer troepen reeds indruk had gemaakt, als hebbende de vroeger aan onze post te Moeara Doea aanhoudend gepleegde vijandelijkheden, opgehouden. In de overige gedeelten van Palembang was tot dusverre alles rustig gebleven.

Te Pontianak waren uit de binnenlanden 1512 pikols steenkolen ontvangen. De Pangarang Bandahara, die met het gouvernement gecontracteerd heeft voor de opdelving en levering van een proef steenkolen, had verklaard, dat aldaar nog ongeveer 4000 pikols ter verzending gereed lagen.

Omtrent de steenkolen-delving te Pengaran (Borneo's Zuid- en Oostkust) zijn in den laatsten tijd geen belangrijke berigten ontvangen.

Een der Spaansche stoomschepen, bestemd tot den afhaal der over-land-brieven, had te Banjermassin steenkolen erlangd tot voortzetting der reis naar de Pilippijnsche eilanden.

Te Timor Koepang had op de gewone wijze plaats gehad de bevestiging van den Radja van Solli, en den fettor van Karbaffo.

De Balische gezanten zijn, na op den 30sten Augustus tot een afscheidsgehoor bij den Gouverneur-Generaal te zijn toegelaten, met Zijner Majesteits stoomschip *Phoenix* vertrokken, medenemende de voor de verschillende vorsten van Balie bestemde brieven van den landvoogd.

Volgens berigten van dat eiland was het er over het algemeen rustig.

De tegenwoordige rijksbestierder van Beliling, *Pengawa Goesie Medeh Raij*, een ondergeschikt hoofd, *Goesti Njoman Lebah*, beschuldigd hebbende van aanmatiging van gezag en het doen ombrengen van twee Balinezen, die volgens algemeen gevoelen onschuldig waren aan hetgeen hij hen ten laste legde, had eene vergadering van *Idas* en andere hoofden belegd, in welke besloten werd, den *Goestie Njoman Lebah*, naar den vorst van Beliling staat, op te zenden.

De *Goestie*, die bij de vergadering tegenwoordig was, heeft daarop zijne kris getrokken en de overige willen aanvallen. Hij werd echter spoedig overmeesterd en daarop is besloten, hem onverwijld het leven te benemen, welk vonnis, staande de vergadering, werd ten uitvoer gelegd. Een jongere broeder van den *Goestie*, die in wanhoop verklaard had, het lot zijns broeders te willen deelen, werd gelijktijdig omgebragt.

De Gouverneur-Generaal had op den 17den September met Zr. Ms. stoomschip *Etna* eene reis naar Banjermassing en Makassar aanvaard.

Benoemd: tot procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nêerlands Indië, tevens advocaat-fiscaal voor de land- en zeemagt in Nêerlands Indië, Mr. *P. Meyer*, vroeger vice-president van het hoog geregtshof van Nêerlands Indië; tot vice-president van het hoog geregtshof van Nêerlands Indië, Mr. *J. O. Wynmalen*, vroeger raadsheer in gemeld hof; tot officier van justitie bij den raad van justitie te Amboina, Mr *M. P. A. Coster*, vroeger officier van justitie bij den raad van justitie te Makasser; tot officier van justitie bij den raad van justitie te Makasser, Mr. *O. D de Ruuk*, vroeger eerste commies bij het parket van den procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nêerlands Indië; tot eersten commies bij het parket van den procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nêerlands Indië, Mr. *T. H. der Kinderen*, doctor in de beide regten; tot amanuensis der commissie, daargesteld bij besluit van den 25 Junij jl., n°. 4, tot het ontwerpen der vereischte wettelijke bepalingen tot verdere regeling van het regtswezen in de bezittingen buiten Java en Madura, Mr. *T. H. der Kinderen*, eerste commies bij het parket van den procureur-generaal bij het hoog geregtshof van Nêerlands Indië.

Tot resident van Riouw, *D. L. Baumgardt*, adsistent-resident van Grissee.

Tot vice-commandeur bij 's lands timmerwerf te Soerabaya, *H. Siebrecht*, bij dispositie van den Minister van kolonien, van den 2 Mei 1849, lett. A, n°. 24, gesteld ter beschikking van den gouverneur-generaal van Nêerlands Indië.

Militair departement, benoemd: tot adjudant bij den staf van den Gouverneur-Generaal, den 1sten luitenant der infanterie *J. C. F. baron van Heerdt*, met bepaling, dat hij bij zijn korps zal worden gevoerd *à la suite*; tot adjudant bij het 13de bataljon infanterie, de 2de luitenant *F. G. Hoffmann*, van dat korps.

Dat de betrekking van lid in den raad van justitie te Ternate, voorloopig is opgedragen aan den gepensioneerden majoor der infant. *C. F. W. Obermuller*.

Tot adjudant bij den militairen kommandant ter Westkust van Sumatra, de 1ste luitenant van het 13de bataljon infant. *A. C. van Ryn van Alkemade*.

Bepaald: dat de 1ste luitenant der infanterie *W. A. C. Ardesch*, de dienst zal verrigten van adjudant bij Z. H. den luitenant-generaal, kommandant, van het Indische leger.

Bevorderd: tot luitenant-kolonel bij het 13de bataljon infanterie, de majoor *F. J. Sorg*, van het bataljon.

Overgeplaatst: bij het 6de bataljon infanterie, de majoor *L. J. Schorrer*, van het garnizoens-bataljon ter Westkust van Sumatra. Bij het 10de bataljon infanterie, de majoor *J. A. Waleson*, van het garnizoens-bataljon ter Westkust van Sumatra.

Overgeplaatst: bij het 2de bataljon infanterie, de luitenant *A. A. Frissart*, van de 4de afdeeling depot; bij de 4de afdeeling depot, de luitenant-kolonel *T. E. Roque*, van het 2de bataljon infanterie.

Op verzoek eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen, de majoor der artillerie, *G. Steudel*.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 19 Nov. tot en met 24 Nov. 1849. 6 mann. 2 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 19 Nov. tot en met 24 Nov. 1849. 1 huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 19 Nov. tot en met 24 Nov. 1849. 3 mann. 3 vrouwel. geslacht.

Een levenloos aangegeven kind.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 23 November.

TARWE Poolsche tot iets lagere prijzen met meer handel, andere Soorten in één doen; verkocht: 130 ℔ bonte Poolsche *f* 276; 129, 130 ℔ mindere dito *f* 268; 129 ℔ roodbonte dito *f* 260; 128 ℔ Rijn *f* 224; 132 ℔ O. Rostocker *f* 280; 125 ℔ Jar. Norder *f* 176; 119 ℔ Jar. Gron. *f* 165.

ROGGE in één doen: 116 ℔ Gedroogde *f* 117; 125 ℔ N. Munsersche *f* 127; 125 ℔ N. Inlands. *f* 132.

GERST prijshoudend: 100 ℔ Old. Winter *f* 93; 98 ℔ betere dito *f* 93.

HAVER flaauw: 77 ℔ Voeder *f* 74; 85 ℔ Dikke *f* 90.

BOEKWEIT in één doen: 121 ℔ N. Nijkerker *f* 142.

KOOLZAAD: puik Zeeuwsch 68 P. vl.; op 9 Vat, in April 71½ P. vl.; Sept. 63 P. vl., Nov. 69½ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 43½; Vlieg. 42½; in Mei eerstk. *f* 43; Sept. en Oct. *f* 37; Dec. *f* 42.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 32¼; Vlieg. *f* 31¼.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN *f* 56 à 60. — LIJNKOEKEN *f* 7 à 9.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 23. NOVEMBER 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe Jarige	van *f* 7,50	tot *f* 8,00.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 7,50	» » 7,80.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 4,30	» » 4,50.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 4,25	» » 4,30.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 4,00.
Het dito dito Boekweit	» » 4,00	» » 4,20.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,24.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,60.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 1,80.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 Doof Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

TWEE HONDERD NEGENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

4e Trekking. N°. 5142, *f* 100,000; N°s. 3465, 6676, ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *November*) waren genoteerd: Ned. $2^1/_2$ pCt. $53^3/_8$, $^1/_2$, $^7/_{16}$; 3 pCt. $62^{15}/_{16}$, 63; 4 pCt. $82^1/_2$; O. Ind. Leening $81^1/_4$; Amort. Syndik. $3^1/_2$ pCt. $83^7/_8$; Handelmaat. $164^1/_2$; Aand. Rijnspoorweg $82^3/_4$; Aand. Holl. Spoorweg 59; Belgie $2^1/_2$ pCt. $45^3/_4$; Spanje Ardoins $12^5/_{16}$; dito van 510 p. st. $12^5/_{16}$, $12^3/_8$; 3 pCt. Binnenl. $27^1/_4$; Coupons Ardoins $7^1/_2$, $^3/_4$; Portugal te Londen 4 pCt. $34^3/_8$; Rusland 5 pCt. $104^3/_8$, $^1/_4$; 4 pCt. bij *Hope* $85^1/_2$; Id. bij *Stieglitz* $83^3/_8$, $^5/_8$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $82^3/_8$, $^3/_4$; dito $2^1/_2$ pCt. $42^7/_8$; N. Oostenr. $87^1/_2$; Fr. oblig. 3 pCt. $52^5/_{16}$, $^7/_{16}$.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.